

Geschilderde doeken

Decorobjecten

1978

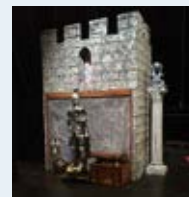
'83

'88

Trekkenwand

Decorwanden

40 jaar decor

Een heugelijke, tevens schokkende gedachte was dat mijn eerste ontmoeting met een echt theaterdecor ongeveer veertig jaar geleden moet zijn geweest. | TEKST: RICK LIESVELD |

Wat ik me herinner zijn gigantische landschappen gevolgd door een spannende overtocht in een boot. Met de kennis van nu - het was in een tent op de *Boulevard of Broken Dreams* - kon het nooit meer geweest zijn dan een achterdoek, een bootje op wielen en wat koudijs. Nu, een kleine veertig jaar later, probeer ik door de ogen van mijn eigen

zoontje iets van die wereld terug te zien. En terwijl we aldus in de voorstelling *Eendje* (6+) kennismaken met Dobber - een eendje in een decor iets groter dan de koffer waar hij uitkwam - is de techniek hier weliswaar veranderd, maar heeft de wereld ogenschijnlijk en gelukkig veertig jaar stil gestaan.

'93

Verschillende textielsoorten
gaas
scrim
stretchdoek

Startsein
mechanisering
van alle
trekkenwanden

Lichtdecor

'03

Tijdgeest

'Ogenschijnlijk en gelukkig' ben ik ook op zoek gegaan naar keerpunten en mijlpalen in de decors die sinds de oprichting van onze vereniging op het toneel hebben gestaan. Met boeken vol theatergeschiedenis, een groot netwerk en natuurlijk mijn eigen ervaring kon ik al snel concluderen dat een decor zich niet laat vatten in serienummers en releasedatums. Ieder decor blijkt uniek en is een verbeterde of originelere versie van het voorgaande. In vrijwel onmogelijk waar te nemen veranderingen voltrekt de ontwikkeling van het decor zich als een trage evolutie, ingezet door regelgeving en natuurlijk door de tijdsgeest: je mag niet zwaar tillen - maken we het lichter, asbest mag niet meer - pakken we triplex, je wilt eens wat anders - pakken we zand. Bijna niets daarvan laat zich in die veertig jaar registreren als een mijlpaal. Bijna niets... want een duidelijke omwenteling is wel dat decors - mede door de inzet van VPT'ers - de afgelopen veertig jaar handzamer en lichter zijn geworden en dat de Arbo ook voor ons technici een omarmd begrip is geworden. Is het niet te tillen, dan zijn er hulpmiddelen voorhanden en er wordt bij de constructie van decors rekening gehouden met de gezondheid van de technici. Misschien wel de mooiste mijlpaal!

Locatietheater

De opkomst van het vlakkevloertheater gevolgd door de populariteit van het locatietheater zijn natuurlijk in hoge mate van invloed op bovengenoemde evolutie. Waar je op de vlakke vloer bijna gedwongen wordt gedurende het hele stuk met hetzelfde decor te werken, kies je op locatie voor bijna géén decor of sterker nog: een overweldigend decor - de locatie zelf. Invloeden van deze manier van decorbouw zie je dan ook terug in de decors van het klassieke lijsttoneel. De daaruit voortvloeiende dilemma's van toneelvoeren vol water, zand of afval zijn inmiddels gemeengoed.

Teruggrijpen

'Een écht ouderwets decor', lees ik nog wel eens op een forum, gevolgd door een lofzang op de snelheid waarmee je met grote gebaren hele scènes in seconden kunt wisselen. Als ik doorvraag naar de definitie van 'een écht ouderwets decor', zijn vooral het gewicht van de afzonderlijke vakken, evenals de hoeveelheid technici die nodig is om >>

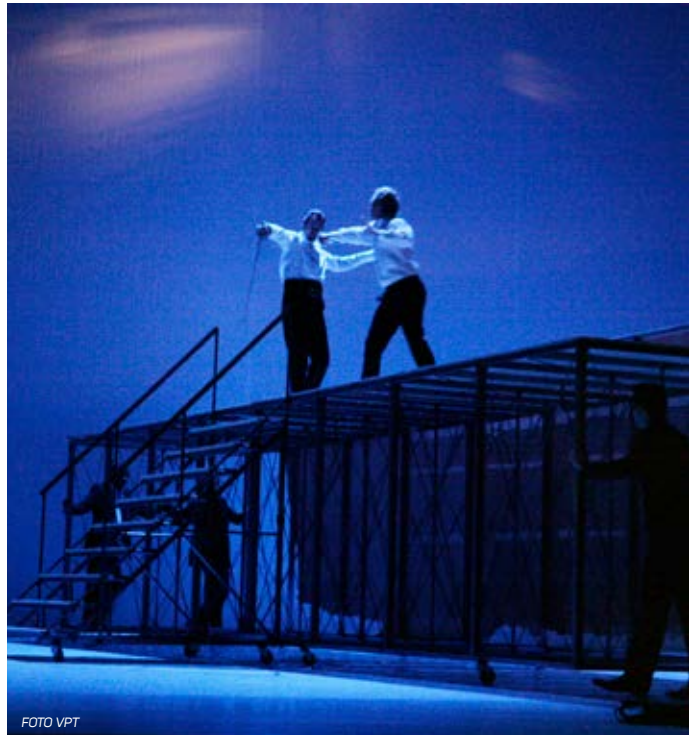

FOTO VPT

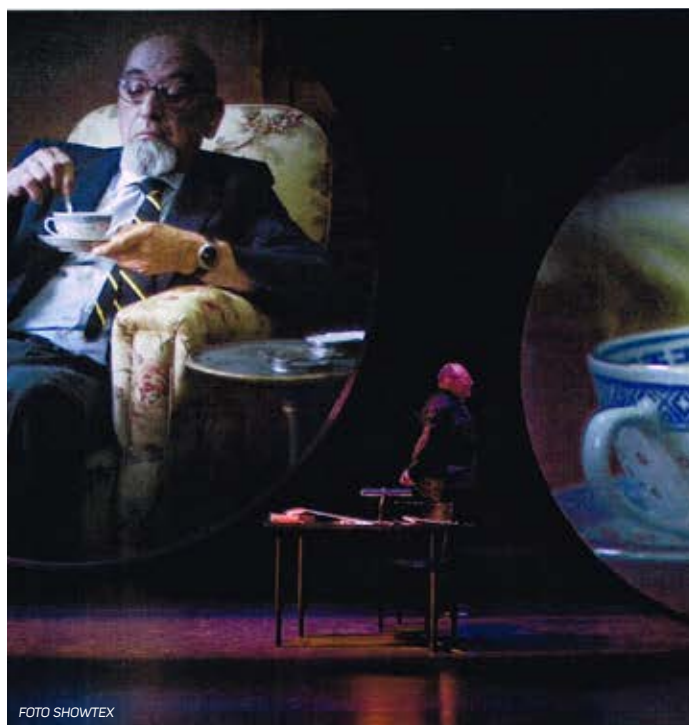

FOTO SHOWTEX

'03

'07
Verplichte,
geautomatiseerde
trekkenwand

Videodecor

'13

Hologauze

2018

FOTO SHOWTEX

worden nog steeds bepaald door de afmetingen van de vrachtwagen of het busje, samen met die van de kleinste zaal op de speellijst. Wel kunnen we de laatste trend van de evolutie bijschrijven: duurzaamheid. Wat gooi je na de speelperiode weg en wat kun je hergebruiken. Waar vroeger de fitsen (scharnier bestaande uit twee losse delen; red.) om economische redenen werden afgeschroefd, wordt er nu in het voortraject steeds meer duurzaam nagedacht over hergebruik en keuzes van materialen.

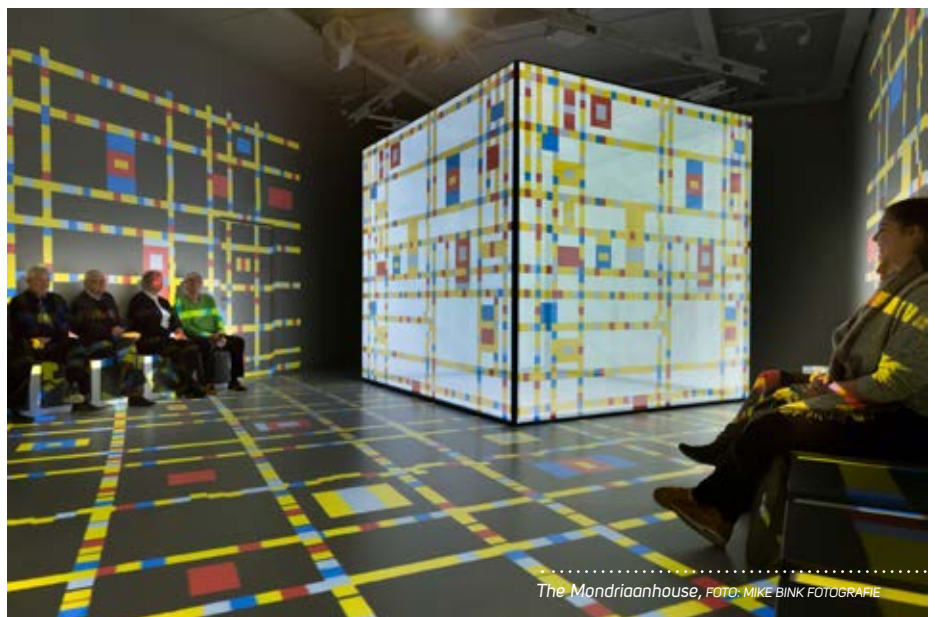
Onbevangen

Van Romeinse tragedies tot en met *Eendje* (6+) en alles wat daartussen zit, weten onze leden nog steeds een bouwmarkt aan materialen in te zetten om de onbevangenheid van ons publiek aan te spreken. Maar zoals een muzikant niet onbevangen naar muziek kan luisteren, hebben wijzelf vast iets moeten inleveren als het gaat om verbeelding. Al veertig jaar (en langer) zoeken we de grenzen van budgetten op en gaan vrachtwagens nooit halfvol op reis. Shows in het theater waarin ikzelf werkzaam ben, tarten zelfs de eerdergenoemde wet van Newton. We kunnen daarom ook met trots terugkijken en teruggrijpen op veertig jaar 'sluipende' innovatie. Ik roep leden op hun decorfoto's te delen op onze Facebook-pagina. Lang leve de tijdsgesest (en de Arbo)! <<

het op te bouwen, zaken die blijven hangen. Een decor hoofdzakelijk opgebouwd uit verschillende vakken an sich is dan misschien wel een oude methode, maar passen zeker niet in de definitie van 'een ouderwets decor'. Met gemak wordt er tegenwoordig geput uit oude schildertechnieken of is het vloerkleed ineens weer terug, waarmee ik wil zeggen dat na veertig jaar gelukkig alle opties nog actueel en geoorloofd zijn.

Zwaartekracht

Beperkende factoren zijn na veertig jaar - naast de gravitatiewet van Isaac Newton - nog altijd het budget, de bouwtijd en de speellijst. Deellijnen

The Mondriaanhouse, FOTO: MIKE BINK FOTOGRAFIE